5 Bani în România.-10 Bani în străinătate

ICGX

Anul XXXI.-No. 187.-Miercuri 10 Iulie 1913

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— — STRĂINĂTATE: 3 luni Lei 10.- / 6 luni 20.- / Un an 40.-

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Redacţia şi Administraţia: 11, str. Brezoianu — Bucureşti —

Şedinţa marelui comitet de sprijin „Familia luptătorilor"

prezidată de M. S. Regina

M. S. Regina Elisabeta şi A. S. R. Principesa Maria asistând la şedinţa ţinută Duminecă dim. în sala Camerei de comerţ din Capitală

Costul războiului Româno-Bulgar

de N. BASILESCU

Profesor de Economie politică la Universitatea din Bucureşti

Criza ce de zece luni se desfăşoară în Balcani a cauzat şi cauzează României jertfe imense.

La cât se urcă ele?

Am cheltuit sau angajat pentru armamente în acest interval, 250 milioane lei, cel puţin.

Întreţinerea armatei pe tot timpul războiului va costa cel puţin alte 250 de milioane lei.

Iar pagubele directe şi indirecte ce economia naţională a suferit şi va suferi încă sunt cu adevărat incalculabile.

Las deoparte pagubele generale derivând din criză însăşi şi de care au suferit toate ţările: depreciarea scrisurilor publice numai se estimează a fi în acest interval de peste 100 de miliarde în lumea întreagă, — din care şi noi avem de sigur partea noastră.

Dar să considerăm numai pagubele speciale provenite direct sau indirect din mobilizarea întregei armate române şi a războiului ce ducem peste Dunăre.

Iată două săptămâni de când toată viaţa economică a ţăreî acesteia este suspendată: industria oprită: comerciul stagnat, pe fie ce zi milioane sunt pierdute de comerciul şi industria naţională.

Aceea însă care va fi cea mai isbită va fi agricultura.

Lipsa de braţe tocmai în momentul secerei şi strânsului recoltelor va aduce o pagubă de cel puţin 25 la sută din valoarea şi cantitatea recoltei, care se va scutura sau strica pe câmp.

Paguba cea mai mare va proveni din cauza stânjenirei transportului grâului, orzului etc. la échela şi exportului lui

Dacă războiul se va continua, mişcarea trupelor va absoarbe tot traficul pe căile noastre ferate şi exportul va fi complectamente suprimat, — rămânând noi cu întreaga noastră recoltă în spinare până la primăvară.

Dar chiar dacă pacea se va încheea acum îndată, — demobilizarea trupelor nu va putea avea loc înainte de finele lunei Iulie iar repatriarea va absorbi, şi ea, cea mai mare parte a acestuî trafic în tot cursul verei acesteia, — şi decî şi în acest caz rămânem cu o mare parte din recoltă nevândută, neexportată — şi aceasta este uşor de prevăzut, — căcî dacă în timp normal, traficul căilor noastre ferate este insuficient, — dacă cantităţi imense de grâu se strică prin gări din lipsă de vagoane, ce va fi atunci când — chiar în caz de pace — va trebui să repatriam *parte* din trupe — iar pe celelalte să continuăm a le întreţine, — departe, în ţară străină?

Lipsa de vagoane va deveni exasperantă, — stricăciunea mărfurilor prin gări, pe câmp, prin magazii, — mai ales într'un an ploios ca acesta, — va pregăti României o criză economică de o intensitate pe care ca nicî odată n'a văzut'o.

Din lipsă de export va urma lipsa de numerar, — decî comerciul interior, industria naţională, vor continua a înnăbuşi căcî nimenî nu va *putea* cumpăra, — iar aceştea nu vor mai putea plăti în streinătate toate poliţele lor.

Evaluez aşa dar pagubele *directe* ce vor decurge pentru economia naţională chiar în caz de pace imediată: comerciu, industrie şi agricultură, — la cel puţin 500 de milioane leî — iar pagubele indirecte renunţ să le mai evaluez, — căcî ele sunt incalculabile; multe ruinî aşteaptă pe poporul acesta.

Şi în faţa atâtor jertfe prezente şi viitoare, — în faţa spectacolului sfâşietor ce oferă ţăreî acestia voinicii eî vitejî, carî într'o clipă şi-au părăsit soţie, copiî, părinţî de cele mai multe orî fără a le asigura pâinea zilnică, precum o învedereză spectacolul zilnic dela Palatul Camereî de comerciu pentru a alerga la datoria lor către Patrie, — este posibil să vorbim de modestie, — de generozitate?

Da, — lăcomia a perdut Bulgaria, dar, modestia, — generozitatea împinsă până la fanfaronadă — va perde România!

România nu a provocat nicî criza balcanică, — nicî războiul bulgaro-român. România a dat dovezî de o răbdare, de o pasivitate neîntrecută; ea a tras sabia atunci când a istovit toate demersurile pacifice, — chiar cele mai umilitoare — cum s'a văzut cu ocaziunea delimităreî Silistreî.

Dar, România nu poate jertfi aurul şi sângele nevinovat al copiilor eî fără a cere dela aceî ce i-au cauzat aceste pagube o justă îndemnitate.

România nu voeşte să se îmbogăţească în paguba Bulgarilor, — dar România nu înţelege nicî să sărăcească pe fiiî eî în folosul lor.

Minimum de compensaţiunî ce România trebue să ceară, — judecând după jertfele ce ea a făcut până azî — **şi care întrec un miliard,** este *Rusciuk-Varna şi districtul Vidinului*, — ca teritoriu — şi *500 de milioane*, ca despăgubirî de război.

Un palmac de pământ mai puţin, şi un ban mai puţin, ar fi să jertfim interesul Patrieî noastre, în profitul unuî duşman ce nu merită nicî o comiseraţiune, — ar fi chiar să trecem în faţa lumeî de fanfaronî neprevăzătorî, — atunci când vedem că Grecii şi Sârbiî nu se jeneză de loc a spori pe fiecare zi pretenţiile lor în contra Bulgarilor, — fără ca nimenî în Europa să protesteze.

De ce dar numai România ar fi vesnic sacrificată?

„*Audacia fortuna juvat*", — să cutezăm — şi vom obţine aceea ce ni se cuvine.

oxo

AMICIŢIA ITALO-AUSTRIACA (!)

Ziarul „L'Alta Adige" scrie din Trento, oraş italienesc aflat în stăpânirea austriacă:

„Dumineca trecută, după amiazî, un soldat din vânătorî sta în strada Suffragio rezemat de un felinar. Un ofiţer trece pe lângă el. Se opreşte în faţa soldatului care învârtea între degete distrat o mărgărită şi'l întreabă:

— Ştiî ce însemnează floarea pe care o ţiî în mână?

— Nu, răspunse soldatul.

Ofiţerul îî smulse floarea din mână şi o trânti jos ordonând:

— Calc'o cu piciorul, aşa, înco dată.

Soldatul execută, iar ofiţerul austriac plecă mulţumit că pusese să terfelească floarea care reprezintă numele reginei mame a Italieî.

oxo

O femee omorâtă de bărbatul său la Galaţi

Galaţi, 8 Iulie.

Azî dimineaţă a fost găsită moartă în locuinţa sa soţia locuitorului Nicolae Constantin din str. Sanţului.

Dintr'un denunţ făcut de locuitorul V. Filip şi din cercetările făcute reesind că numita femee a fost omorâtă de soţul său, acesta a fost arestat.

Cercetările continuă.

Ministerul de Războiu
Serviciul supravegherei ştirilor (S. S. S).
BIUROUL PRESEI

BULETIN DE INFORMAŢIUNI

1913, Julie 8

Ora 3.30 d. a.

In ultimele două zile operaţiunile cavalerieî noastre aŭ continuat către Sud şi Sud-Est.

La 7 Iulie, divizia noastră de călăraşi a ocupat *Orhania*, un important punct strategic la poalele de Nord ale Balcanilor şi care interceptează toate drumurile de la Sofia la Dunăre prin defileurile Balcanilor de la răsăritul Iskerului şi în special drumul cel mare de la Sofia către Rahova şi Nicopole.

Divizia a capturat peste 600 prizonieri, aparţinând în mare parte regimentului 16 infanterie bulgară. După o slabă rezistenţă, care n'a produs nici o pierdere în rândurile armatei noastre, inamicul s'a predat, înlesnind astfel cavaleriei noastre supravegherea debuşeurilor peste Balcani din această zonă şi în special drumul cel mare la Sofia.

Defileul Orhania se găseşte la 50 kilometri de Capitala Bulgariei.

Cu două zile mai înainte cavaleria noastră capturase la Osikovita, în apropiere de defileul Iskerului, un convoi de aproape 100 care cu arme şi muniţiuni, pe cari inamicul le transporta de la Rahova spre Orhania şi Sofia.

Focurile escortei acestui convoi n'a avut alt rezultat decât rănirea foarte uşoară a unui subofiţer (sergent) de călăraşi.

Din ultimele informaţiuni ar rezulta stabilirea legăturei între armata noastră şi aripa stângă a armatei sârbă, precum şi disparitia trupelor inamice din regiunea dela Nord din Balcani.

Starea trupelor noastre e excelentă din toate punctele de vedere.

Spiritul populaţiuneî locale este continuu caracterizat prin manifestarea recunoştinţeî pentru armata noastră aducătoare de liniştе şi ordine.

Armata noastră n'a făcut nicî o rechiziţiune de la populaţia bulgară, fiind aprovizionată în mod complet din ţară. Locuitoriî bulgarî însă oferă ceea ce mai aŭ de vîndut, iar trupa cumpără plătind atât cât i se cere.

In rezumat, situaţiunea militară a armateî noastre este foarte favorabilă.

Planul de operaţiune alcătuit din timp de pace a putut fi executat în toate punctele şi prevederile sale.

Directorul Ser. Supravegherei Ştirilor
Colonel LUPESCU

GRECII au OCUPAT PETSOVO

Atena, 8.— Lupiele au continuat astăzi pe toată linia cu un marş general de înaintare a trupelor noastre din extrema dreaptă pe valea Nestos. Urmărirea a continuat în direcţia Mahomia.

Informaţiuni noi spun că s'au luat duşmanului 22 tunuri. Armata noastră a respins eri şi astăzi pe duşmani din toate poziţiile sale în spre întrarea defileului Cresna. Stânga diviziilor greceşti a izgonit pe duşman succesiv din toate poziţiunile sale fortificate şi a ocupat Petsovo şi înnălţimile muntoase de la nord de Petsovo.

1913

Au bucium compeţit pe plaiuri adunarea
Şi de pe deal din şesuri, din rodnicele văi,
Cât bate ochiul ager şi cât cuprinde zarea
Roesc, ca şoimiî 'n stoluri, şireaguri de flăcăi.

Pornesc cântând din frunză, cu florî la pălărie,
Călăriî, Dorobanţiî şi ţinteşiî Tunarî,
Căcî pe răbojul Doineî voiniciî, cu trufie,
Vor astăzî să cresteze şi alte zile marî.

Ca 'n vecî de vecî, alături de leaturile-acele
Crestate de plăeşiî luî Ştefan şi Mihai,
Să fie 'mbărbătare în ceasurile grele,
Când ar mai fi să sune iar buciumul pe plaî.

De vuetul chemăreî tresare 'ntreaga ţară,
Şi luncile, şi codriî, şi undele de râu,
Şi holdele bogate de grâu şi de secară
Prin carî aleargă roibiî şi murgiî fără frâu.

Iar Istrul, care pururî ne-a fost ca un părinte,
Intruchipat răsare din valu-i vitejesc
Şi strigă oastei mândre: — „Nainte, înainte,
„Să rotunjim ca 'n vremurî pământul românesc!

'Nainte, dar, 'nainte! In sunet de fanfare
Ne chiamă biruinţa cu glasu-i tunător!
'Nainte! să cuprindem străvechile hotare
In care Doina cântă, torcându-şi viers de dor!

Iulie 1913.

T. Duţescu Duţu.

TURCIA

ocupă linia Enos-Mariţa-Adrianopol

xox

COMUNICATUL PORŢII

Constantinopol, 8.— **Guvernul a adresat astănoapte ambasadorilor eî o telegramă circulară dându-le instrucţiunî să comunice Puterilor că Poarta, în urma situaţiuneî actuale, se vede obligată să ocupe linia Mariţa-Adrianopol, necesară siguranţeî Constantinopolului.**

Informaţiunî autentice spun că nu e vorba de o declarare de războiu Bulgarieî. Un consiliu extraordinar de miniştri a discutat însă eventualitatea când Bulgariî ar opune rezistenţă. (A. R.)

Cuprinsul circularei Porţei

Constantinopol 8.— Circulara semnalată a Porţei declară că, de oarece Bulgaria a refuzat să evacueze teritoriile ce trebuesc redate Turciei, dând o interpretare eronată liniei Midia-Enos, Poarta s'a adresat Bulgariei, arătând motivele pentru care e silită să cearâ o linie urmând cursul râului Mariţa, până la Adrianopol. Evident că Poarta ar fi preferat să transeze chestiunile direct cu Bulgaria, pe cale diplomatică, dar sălbăteciile la carî se dedau Bulgariî pe teritoriile ocupate şi barbaria indiscriptibilă de care daŭ dovadă împedică Turcia să aştepte o soluţiune diplomatică.

Poarta e silită ca de acum chiar să ocupe această graniţă angajându-se să fixeze de acord cu puterile soarta Traciei. Poarta consideră această graniţă ca definitivă şi ia angajamentul a nu-o depăşi sub nici un pretext. Aruncă asupra Bulgariei răspunderea reluărei eventuale a ostilităţilor.

Comandantul Rahoveî prizonier la Craiova

Craiova, 8 Iulie.— Oraşul bulgar Rahova fiind ocupat de armata română, comandantul oraşului, căpitanul Gh. Popoff, a fost adus ca prizonier în localitate. Numitul vorbeşte rău româneşte şi franţuzeşte.

TURCII AU OCUPAT Adrianopolul

Londra 8.— Ziarului Daily Mail i-se telegrafiază din Constantinopol:

Enver bey, în fruntea unui detaşament de cavalerie a intrat în Adrianopol.

Garnizoana bulgară compusă din 2000 de soldaţi, a primit ordin din Sofia să nu opue nici o rezistenţă şi s'a predat turcilor.

Ziarul Times anunţă că desarmarea garnizonei bulgare a fost precedată de o luptă

DE PE CAMPUL DE OPERAŢIUNI

CONVORBIRE CU UN OSTAŞ

CARE IA PARTE ACTIVA

Rezistenţa armatei noastre. — Aspectul regiunilor ocupate. — Cum trăesc soldaţii noştri

Am avut erî fericitul prilej să vorbesc cu un ostaş care a luat parte activă cu trupele cele mai înaintate ale armateî noastre de operaţiunî şi care s'a înapoiat cu o misiune în Capitală, de unde se va întoarce în curând să-şi regăsească corpul din care face parte. Din convorbirea ce am avut, redaŭ mai la vale unele amănunte carî vor interesa pe cititorî.

Rezistenţa armateî noastre

Trupele noastre daŭ dovadă de o rezistenţă uimitoare. La faptul acesta contribue nu cu puţin şi conducerea inteligentă a comandanţilor. Se ştie că în a 16-a zi de la decretarea mobilizăriî, armata noastră a ajuns la Vraţa, la o distanţa de 75 de kilometri de Sofia. E un record care va rămâne în istoria militară modernă.

Marşul acesta fulgerător s'a făcut totuşi în cele mai bune condiţiunî. Soldaţiî nu sunt câtuşi de puţin obosiţî. Veselî, vioî, eî duc prn satele prin carî trec, cântecul şi danţul românuluî. Dealurile cu carî începe masivul Balcanilor răsună de cimpoaiele şi fluerile flăcăilor noştri.

Numaî din cauza căldurilî trupele aŭ avut să sufere puţin. Sunt, pe acolo, călduri extraordinare.

Aspectul ţinuturilor ocupate

Intreaga Bulgarie pare un imens pustiu. Satele, destul de rare, sunt prea puţin populate. Câmpiile sunt nelucrate. Cât vezî cu ochiî, câmpiile pe carî altă dată se legăna sub arşiţa soareluî spicul blond al grâuluî, s'aŭ transformat în imense islazurî, pe carî pasc în voie nenumărate turme de oî. Femeile bulgare sunt resemnate şi aşteaptă cu răbdare întoarcerea bărbaţilor din luptă. Satele sunt curate, casele construite în condiţunî igienice, în cărămidă aparentă. Fiecare loc de casă e înconjurat de un zid împrejmuitor, ca şi fermele ţăranilor germanî.

Cum trăesc soldaţiî noştri

După cum am spus, soldaţiî noştri sunt veselî, ca şi când n'ar fi plecat în războiu. De altfel şi condiţiunile în carî trăesc, sunt foarte bune.

Din cauza purtărilor exemplare, eî sunt primiţi foarte bine de către populaţia bulgară.

In afară de mâncarea lor obişnuită, eî cumpără, cu banî, şi populaţia le vinde cu foarte multă bunăvoinţă, oă, găinî, şi mai ales gâşte, foarte numeroase prin partea loculuî.

Icî, colo, la masa de seară, vezî câte un grup împrejurul unuî foc peste care se frige, haiducește, câte un berbec întreg.

După cum se vede, ostaşiî noştri nu duc nicî-o lipsă. Veselî, îndrăzneţî şi hotărâţi a respinge pe duşman dacă cumva i s'ar pune în cale, eî duc cu dânşiî iacla civilizaţieî în Balcanul sălbăticit de groaza atâtuî sânge vărsat între fraţi.

Rep.

oxo

RAVAŞ

„Ascultă, mamă! A sosit
Un ordin de la stăpânire:
Să fie gata de pornire
Toţi câţi sunt buni de războiu
Şi să se ducă la oştire
Cât mai grăbit.

„Se află ţara 'n cumpăt greu,
Străinii ne râvnesc moşia
Şi ne ameninţă robia;
Dar, cum mă simt un puî de leu,
Să-mî fac acuma datoria
Mă duc şi eu.

„De cât al patrieî pământ
Şi de cât lega strămoşească,
Pentru simţirea românească
Nimic nu e mai scump şi sfânt:
Căcî ţara vrem să ne trăiască,
Cu dor şi-avânt.

„Tu singură mi-aî spus să fiu
De-atâtea orî în fapt de seară,
In piept cu dor aprins de ţară
Atunci eram copil zglobiu
Şi nu ştiam ce-i dor saŭ pară
Şi nicî pustiu.

„Azî, sfatul tăŭ îl am drept scut;
Cu el avântul meŭ se 'ncinge
Şi nimenî nu-l mai poate stinge,
Atât de mult este crescut
Şi nimenî nu mă poate 'nvinge
Cu-astfel de scut.

„Nu mă 'nspăimânt de-al morţeî joc
Când mă umbreşte tricolorul;
Căcî el arată tot poporul,
Purtând în cute al luî noroc
Şi simt în piept mai mare dorul
Să plec în foc...

„De voî cădea prin sânt străin,
Rănit la piept, rănit la frunte,
Voî fi stăpân durereî crunte;
Voiŭ şti eŭ singur s'o alin,
Şi inima-mî va şti să 'nfrunte
Orice suspin!"

Aureliu Gh. Vasilescu

Infrângerea definitivă a bulgarilor

— După sângeroasa luptă dela Küstendil, bulgarii cer pacea —

Belgrad, 8. — **Eri a început la Küstendil între sârbi şi bulgari o luptă înverşunată, care a continuat până azi dimineaţă. Armata bulgară a suferit o înfrângere decisivă. In urma acestei înfrângeri zdrobitoare, cabinetul bulgar a hotărât să trimeată de urgenţă delegaţi pentru pace la Niş.**

La Niş a mai plecat şi ataşatul militar rus. Azi, pleacă d. Passici şi în curând este aştaptat şi primul ministru al României, d. Titu Maiorescu.

xox